

mohla očekávat takovéto opatření žalobkyně, neměla důvodu pochybovat o zmocnění místního zástupce a mohla mu proto vydati sádlo. Žalobkyně z prvu připsala k dobru pokud se týče súčtovala na zásilku 500 Kč zaplacených z výtěžku kupní ceny K-em, čímž se sama postavila na stanovisko, že nikoliv žalovaná, nýbrž K. má zboží zaplatiti. Ježto zboží není již v moci žalované a žalovaná byla oprávněna vydati je zástupci žalobkyně, bylo žalobu zamítnouti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil v podstatě z jeho důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud dovolatelka uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nelze jí přisvědčiti. Žalobkyně, žádajíc náhradu škody, musí prokázati nejen protiprávní čin žalované a škodu, nýbrž i příčinnou souvislost mezi protiprávním činem a škodou. Tohoto předpokladu však tu není. Neboť, vydala-li žalovaná K-ovi sádlo a dodal-li K. toto sádlo kupiteli v A. a schválila-li pak žalobkyně prodej sádla K-em tím, že si část 500 Kč tržové ceny K-em docílené přivlastnila, nelze uznati, že žalobkyni vzešla škoda z jednání žalované, totiž z toho, že vydala sádlo K-ovi. Vždyť K. sádlo nezpronevěřil, nýbrž odevzdal je jeho kupiteli, což bylo zajisté i v intencích žalobkyně, ana prodej schválila. Žalobkyni nevzešla škoda z jednání žalované, nýbrž nejvýše z jednání K-a, an jí tento celou kupní cenu neodvedl, nebo snad i z jednání kupitele v A., an týž vyplatil kupní cenu K-ovi, ač K. k jejímu přijetí nebyl oprávněn. Zboží samo, slovenské sádlo, bylo dodáno jeho kupiteli, jemuž byla i žalobkyně zboží to dodala, pokud se týče byla musila dodat. Tím, že dodání zboží bylo uskutečněno prostřednictvím K-ovým, škoda žalobkyně ještě nevznikla, nýbrž teprve neodevzdáním kupní ceny, žalobkyni, což však již nebylo věci žalované. Mezi protismluvním jednáním žalované (vydáním sádla K-ovi) a škodou žalobkyně není příčinné spojitosti a není proto žaloba o náhradu škody proti ní odůvodněnou. Právem proto nižší soudy žalobu zamítly, byť i tak učinily z důvodů jiných, než jest tuto uveden.

Čís. 8568.

Úrazové pojištění dělnické (zákon ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. na rok 1888).

Jest použití ustanovení § 46 zák., stal-li se úraz zaměstnance v příčinné souvislosti s provozováním podniku nákladním automobilem podnikatele.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Osobami ve smyslu § 11 zák. jsou jen osoby, jimž podnikatel svěřil technické úkony, dozor nebo jiné úkony, vztahující se na provoz silostroje, nikoliv však na podnik, v němž se užívá dopravního automobilu.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1928, Rv I 1109/28.)

Žalobce, zaměstnanec žalované firmy, rozvážel zboží na nákladním automobilu, řízeném spolužalovaným Františkem D-em. Za jízdy srazil se nákladní automobil s vozem pouliční dráhy, při čemž byl žalobce z automobilu vymrštěn a pádem se zranil. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě o odškodnění proti majitelce automobilu i Františku D-ovi. Odvolací soud vyhověl odvolání žalované majitelky automobilu a žalobu proti ní zamítl, odvolání žalovaného Františka D-a nevyhověl. V onom směru uvedl v důvodech: Procesní soud správně usoudil, že žalobce nebyl osobou uvedenou v §§ 11 aut. zák., nýbrž osobou uvedenou v § 4 aut. zák., poněvadž použil automobilu žalované firmy ve službě a k příkazu majitele auta. Nesprávným jest však názor nalézacího soudu, že nelze na tento případ použití ustanovení § 46 úraz. zák., poněvadž prý je ustanovení automobilového zákona předpisem zvláštním a pozdějším, tedy jedinečně směrodatným. Automobilového zákona může býti použito jen, pokud není ručení podle něho vyloučeno jinými zákony. Na úrazovém zákoně nenastala tím změna a na předpisu § 46 úrazového zákona nebylo nic změněno ani když úrazový zákon byl již za platnosti automobilového zákona novelisován. Šlo-li tedy o úraz podnikový, bylo případ posuzovati podle § 46 zák. úrazového. Rozsudek prvního soudu sice výslovně neuvádí, že šlo o podnikový úraz, zjišťuje jen, že žalobce jel autem ve službě a k příkazu žalované firmy, že v autu rovnal pečivo pro zákazníka a že byl rozvážečem pečiva a že žalobce následkem tohoto úrazu bral podpory od úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy, což žaloba sama uváděla a dotyčné výměry úrazové pojišťovny dělnické soudu předložila. Z těchto zjištění prvního soudu došel soud odvolací k závěru, že u žalobce šlo o podnikový úraz v podniku podléhajícím zákonu o úrazovém pojištění dělnickém. Podnikatel (žalovaná firma) ručila by tedy podle § 46 úraz. zák. jen za škodu z úmyslného jednání, které však vůbec ani nebylo tvrzeno. Nemůže se proto žalobce domáhati náhrady škody na žalované firmě.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobce, ani dovolání žalovaného Františka D-a.

Důvody:

Otázka, zda se na žalobcův úraz vztahují předpisy o úrazovém pojištění dělníků, byla rozhodnuta pravoplatným usnesením úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy v Praze ze dne 22. června 1926, jímž bylo zjištěno, že žalobce 26. března 1926 utrpěl v podniku žalované firmy úraz, jehož následky zakládají nárok na odškodné podle úrazového zákona, a vyměřen byl úrazový důchod. Tímto usnesením jest soud vázán a jest proto v souzeném případě použití §§ 46 a 47 úraz. zák., důsledkem čehož může žalobce od žalované firmy jako podnikatelky požadovati náhradu jen za škodu z úmyslného jednání, a od osob v § 47 úraz. zák. uvedených jen to, oč odškodné, příslušející mu podle všeobecných zákonných předpisů, přesahuje odškodné, jímž jest mu povinna úrazová

pojišťovna podle úrazového zákona. Pokud žalobce popírá jakýkoliv vliv úrazového zákona na uplatňovaný nárok, tvrdě, že mu patří plná náhrada proti žalované firmě podle předpisů automobilového zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., jest ve zřejmém rozporu s uvedenými zákonnými předpisy. Jest sice přisvědčiti žalobci potud, že se § 46 úraz. zák. vztahuje na podnikatele jen v jeho vlastnosti jako podnikatele, totiž na případy, kde by podle všeobecných pravidel o náhradě škody ručil za úraz, poněvadž byl zaviněn jeho podnikem, a že neplatí v případech, kde se úraz přihodil z příčin vnějších, mimo podnik ležících, kde tedy majitel podniku neručí zaň proto, že jest majitelem podniku, nýbrž z příčin jiných, na př. že jest majitelem auta, způsobivšího úraz (rozh. čís. 3323 sb. n. s., jehož se žalobce dovolává). Leč v souzeném případě byl právě úraz zaviněn provozováním podniku a nepřihodil se z příčin vnějších, mimo podnik ležících. Neboť bylo zjištěno, že se úraz stal při podnikovém zaměstnání žalobce, při výkonu jeho povolání jako rozvážeče pečiva, zaměstnaného na nákladním automobilu, a že úraz jest v příčinné souvislosti s tímto provozováním podniku (s rozvážením pečiva) žalované firmy nákladním automobilem. Jest tu tedy použití ustanovení § 46 úraz. zák. a, jelikož nebylo ani tvrzeno, že šlo o úmyslné jednání osoby v § 45 odstavec první a druhý úraz. zák. uvedené, není žalobce oprávněn požadovati náhradu škody od žalované firmy. Správně tedy zamítl odvolací soud žalobní prosbu, pokud čelí proti této firmě.

K dovolání žalovaného Františka D-a: Po právní stránce namítá žalovaný, že tu nelze použití §§ 1, 2 aut. zák., poněvadž žalobce není osobou v § 4 aut. zák. míněnou, nýbrž osobou, které žalovaná firma ve vykonávání smluvní služby užívá při provozu jízdného silostroje a jest pojištěna podle úrazového zákona (§ 11 aut. zák.). Leč žalovaný jest na omylu a poráží svou námitku sám tím, že přiznává, že žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako rozvážeč pečiva nákladním automobilem, jehož řízení bylo svěřeno jemu, žalovanému. § 11 aut. zák. zřejmě jedná jen o osobách, kterých se u výkonu jejich smluvní služby užívá při provozu jízdných silostrojů. Jsou to osoby, jimž podnikatel svěřil technické úkony, dozor neb úkony jiné, jimž uložil některou obchodní činnost nebo činnost dohlédací, vztahující se však na provoz silostroje, nikoli však na podnik, v němž se také užívá dopravního automobilu. Správně uznaly nižší soudy, že jest žalobce pokládati za osobu v § 4 aut. zák. uvedenou, a že jest posuzovati věc podle § 1, 2 aut. zák. Jelikož tento zákon pokládá za to, že, byl-li provozováním automobilu někdo poraněn nebo zabit, stalo se tak zaviněním řidiče, jest tu i předpoklad § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 ř. zák. čís. 1 z roku 1888, že úraz žalobcův způsoben byl zaviněním osoby tam uvedené. Je-li tomu tak, není třeba zabývati se dalšími vývody žalobcovými, jak by bylo pohlížeti na věc, kdyby se měla posuzovati podle všeob. obč. zákona. Žalovaný vytýká konečně, že nebylo uznáno, že žalobce zavinil úraz sám anebo že jej aspoň spoluzavinil (§ 2 odst. (1) a (4) aut. zák.). Bylo věci žalovaného, prokázati, že škodlivá událost byla způsobena vlastním zaviněním žalobcovým anebo že škoda anebo její rozsah pochází částečně

ze zavinění poraněného. Onen důkaz nebylo lze vůbec provést, jelikož podle skutkového zjištění nižších soudů byl úraz způsoben tím, že nákladní automobil, žalovaným řízený narazil na zavřená dvířka přední plošiny protijedoucího vlečného vozu elektrické dráhy, čímž bylo auto prudce obráceno čelem k tramwayi, a že při tomto otočení auta byl žalobce vymrštěn na dlažbu. Že žalobce tuto škodlivou příhodu, srážku, zavinil anebo alespoň spoluzavinil, nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno. Pokud jde o otázku, zda žalobce nezavinil úraz, anebo nezvětšil škodu svým zaviněním, nelze uznati na zavinění žalobce ve smyslu § 1297 obč. zák., an se podle zjištění zachoval tak, jak to při rozvážení pečiva bylo obvyklé, t. j. že si rovnal při ranní spěšné rozvážce při jízdě ve voze pečivo, tedy nezaujímal místo vedle žalovaného a že se srážkou nepočítal a pro případ srážky neměl zkušeností.

Čís. 8569.

Rozsah působnosti kostelních konkurenčních výborů.

Kostelníci nejsou sice zákonnými zástupci kostelního jmění, mohou však býti požívateli kostelního jmění. Služební požitky kostelníků patří k potřebám kostelním. Dispozice se služebními požitky kostelníků náleží do oboru správy farářovy, leč že by byl ve výkonu tohoto práva nějak omezen. Určil-li farář, by kostelník vykonával obsah požívacího práva pozemku, jde o vůli držitelskou projevenou zákonným zástupcem kostelního jmění.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1928, Rv II 104/28.)

Žalující římsko-katolické farní obročí v B. na Moravě domáhalo se na obci B. uznání, že žalovaná obec jest povinna uznati, že žalujícímu obročí přísluší služebnost požívání louky pro jeho kostelníky proti placení příslušných daní. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í soud uznal podle žaloby. D ů v o d y: Zjistila-li první stolice, že užívání, správně požívání louky kostelníky bylo součástí jejich služebních příjmů, což žalovaná nepřímou připustila, díc, že požívání bylo kostelníkům propůjčeno na přilepšenou, je již tím prokázáno, že požívali louky právě se zřetelem na svou kostelnickou službu, že tudíž nevykonávali obsah práva požívacího jako své osobní právo, nýbrž jménem a k dobru žalujícího kostela, jenž měl na tom pochopitelný zájem, by jeho služebníci byli za své úkony odměňováni. Z toho a vzhledem k obsahu přílohy, podle níž se obecní zastupitelstvo v B. dne 21. listopadu 1925 usneslo, že obec není povinna, by tak velkým penízem na službu kostelníků přispívala, ano jest kromě ní více obcí v kostelním obvodu, jest zřejmo, že k žalobě jest aktivně oprávněn římsko-katolický kostel v B., nikoliv snad ti kteří kostelníci pro svou osobu, jichž procesní oprávněnosti by ostatně vadila obdoba zásady § 1462 obč. zák., nehledíc ani k nedostatku mimořádné vydržecí lhůty u jed-